

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 27 czerwca 2022 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 740)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw, zmierza przede wszystkim do dostosowania prawodawstwa polskiego do wymagań dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, w szczególności przez wprowadzenie mechanizmów mobilizujących i sankcyjnych odnoszących się do monitorowania i kontroli indywidualnych systemów oczyszczania ścieków ujętych w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększenia Odporności w ramach reformy B3.1. „Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich” zawartego w celu B3. „Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie degradacji środowiska”.

W maju 2020 r. Komisja Europejska wystosowała uzasadnioną opinię skierowaną do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w związku z uchybieniem zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 3–5, art. 10 i art. 15 oraz sekcji A, B i D załącznika I do dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991, str. 40, z późn. zm.).

Zmiany w ustawie – Prawo wodne, ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, mają przede wszystkim na celu:

- 1) realizację kamienia milowego odnoszącego się do monitorowania i kontroli indywidualnych systemów oczyszczania ścieków ujętego w Krajowym Planie Odbudowy

i Zwiększania Odporności, w ramach reformy B3.1. „Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich” zawartego w celu B3. „Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie degradacji środowiska”;

- 2) dostosowanie przepisów prawa krajowego do wymagań dyrektywy 91/271/EWG;
- 3) doprecyzowanie procedur związanych z wyznaczaniem, zmianą lub likwidacją aglomeracji;
- 4) doprecyzowanie postępowania dotyczącego przygotowania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych;
- 5) wprowadzenie administracyjnych kar pieniężnych za naruszenie obowiązków aglomeracji w zakresie ich dostosowania do wymogów dyrektywy 91/271/EWG;
- 6) doprecyzowanie obowiązków gmin związanych z gospodarowaniem nieczystościami ciekłymi;
- 7) uregulowanie kwestii dotyczących opróżniania osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości z takich oczyszczalni, oraz obowiązków związanych z utrzymaniem czystości i porządku przez właścicieli nieruchomości, gminy i przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie opróżniania oczyszczalni i transportu nieczystości;
- 8) doprecyzowanie zakresu wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych i procedury jego przyjmowania.

Ponadto, w dniu 30 października 2020 r. Komisja Europejska wystosowała wobec Rzeczypospolitej Polskiej zarzuty formalne w związku z nieprawidłową transpozycją części przepisów dyrektywy 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego 2006 r. dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpielisku i uchylającej dyrektywę 76/160/EWG (Dz. Urz. UE L 64 z 04.03.2006, str. 37, z późn. zm.), wskazujące m.in. na nieprawidłową transpozycję przepisów art. 3 ust. 4 tej dyrektywy, który stanowi, że „Harmonogram kontroli każdego kąpieliska ustalany jest przed rozpoczęciem danego sezonu kąpielowego, a po raz pierwszy przed rozpoczęciem trzeciego pełnego sezonu kąpielowego po wejściu w życie niniejszej dyrektywy. Kontrola ma miejsce nie później niż cztery dni po terminie określonym w harmonogramie kontroli.”. Komisja Europejska wskazała w tym zakresie, że istotne jest przywrócenie regulacji obowiązującej wcześniej.

Zmiany w art. 344 ust. 5 pkt 3 ustawy – Prawo wodne, zmierzają do usunięcia naruszenia dyrektywy 2006/7/WE we wskazanym zakresie.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy został wniesiony przez Radę Ministrów w dniu 10 maja 2022 r. (druk sejmowy nr 2262). Rada Ministrów zadeklarowała, że projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Jego pierwsze czytanie miało miejsce w Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. W drugim czytaniu posłowie zgłosili do projektu jedną poprawkę, odrzuconą w trzecim czytaniu.

Za przyjęciem ustawy głosowało 429 posłów, przy 7 głosach przeciw i 11 głosach wstrzymujących się.

III. Uwagi szczegółowe

1. Zgodnie z art. 87 ust. 7 Prawa wodnego, do zniesienia aglomeracji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące jej wyznaczania, z wyjątkiem ust. 5. Art. 87 ust. 5 stanowi, że Wody Polskie odmawiają uzgodnienia wyznaczenia aglomeracji, jeżeli aglomeracja nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w art. 87a lub warunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 95 ust. 1 lub art. 99 ust. 1.

Z treści art. 87 ust. 5 należy wnosić, że zawiera on zamknięty katalog przesłanek odmowy uzgodnienia wyznaczenia aglomeracji. Ponieważ przepis ten zostaje wyłączony z trybu uzgadniania z Wodami Polskimi zniesienia aglomeracji, nie wiadomo, jakie przesłanki miałyby uzasadniać odmowę takiego zniesienia.

Być może przesłanka taka została opisana w art. 87 ust. 9. Przepis ten jest jednak nieprecyzyjny, gdyż stanowi, że „aglomeracje mogą nie podlegać zniesieniu”, jeżeli zajdą opisane w nim przesłanki. Z takiej normy nie da się wywnioskować, kto i w jakim trybie ma decydować o tym, że aglomeracja nie podlega zniesieniu. Jeżeli miałyby to czynić Wody Polskie w trybie uzgodnienia, należałoby o tym przesądzić wprost.

Propozycja poprawki

w art. 1 w pkt 3 w lit. c, w ust. 9 wyrazy „Aglomeracje wyznaczone na podstawie ust. 1, w których nastąpiło zmniejszenie równoważnej liczby mieszkańców poniżej 2000, mogą nie podlegać zniesieniu,” zastępuje się wyrazami „Wody Polskie mogą odmówić uzgodnienia zniesienia aglomeracji wyznaczonych na podstawie ust. 1, w których nastąpiło zmniejszenie równoważnej liczby mieszkańców poniżej 2000,”;

2. W myśl art. 3 ust. 5 pkt 9 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 2 pkt 2 noweli), wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza sprawozdanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi za poprzedni rok kalendarzowy, **zawierające informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, o których mowa w art. 6 ust. 5a,** oraz wynikach tych kontroli.

W art. 6 ust. 5a mowa jest o tym, że **wójt, burmistrz lub prezydent miasta kontroluje:**

- 1) **posiadanie umów**, o których mowa w ust. 1;
- 2) **zgodność postanowień umów**, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz ze sposobem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1;
- 3) **dowody uiszczania opłat za usługi**, o których mowa w ust. 1, **lub inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków**, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.

Wykładnia art. 3 ust. 5 pkt 9 w zw. z art. 6 ust. 5a prowadzi do wniosku, że wójt, burmistrz lub prezydent miasta może kontrolować tylko dokumenty wymienione w art. 6 ust. 5a, natomiast przepis ten nie zawiera podstawy prawnej do prowadzenia przez te organy bezpośredniej kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, jakby to wynikało z art. 3 ust. 5 pkt 9.

W konsekwencji art. 9z ust. 7 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (przepis administracyjny uprawniający do karania gmin niewykonujących obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 5a) oraz art. 10 ust. 2d (przepis karny uprawniający do karania osób utrudniających prowadzenie kontroli, o której mowa w art. 6 ust. 5a), typizują tylko czyn polegający na niewykonaniu obowiązku kontroli dokumentów wymienionych w art. 6 ust. 5a (skutkujący karą pieniężną dla gminy) albo na utrudnianiu kontroli tych dokumentów (skutkujący karą grzywny dla posiadacza nieruchomości).

W takiej sytuacji należałoby przyjąć poprawkę zapewniającą spójność opisanej konstrukcji prawnej.

Propozycja poprawki

w art. 2 w pkt 2 w lit. b, w ust. 5 w pkt 9 wyrazy „liczbie przeprowadzonych kontroli zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, o których mowa w art. 6 ust. 5a” zastępuje się wyrazami „liczbie przeprowadzonych kontroli dokumentów, o których mowa w art. 6 ust. 5a;

3. Na podstawie art. 10 ust. 2 noweli sprawozdanie, o którym mowa w art. 9o ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2 w brzmieniu dotychczasowym, za ostatni kwartał 2022 r. sporządza się zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

Przepis przejściowy o takiej treści będzie niemożliwy do zastosowania, ponieważ w myśl art. 17 noweli, miałby wejść w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., czyli już po zakończeniu ostatniego kwartału 2022 r.

Propozycja poprawki

w art. 17 wyrazy „art. 10” zastępuje się wyrazami „art. 10 ust. 1;

Maciej Telec

Główny legislator